

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vico delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 8.000

Letna inozemstvo . . . » 13.000

Letna inozemstvo, USA dol. 15

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXIX. - Štev. 47 (1480)

Gorica - četrtek, 1. decembra 1977 - Trst

Posamezna številka Lir 200

Vsem bi rad postal vse!

Novi tržaški škof Lorenzo Bellomi je začel po svoji posvetitvi ob koncu maše govor s pozdravom tržaškim vernikom italijanskega jezika, ki so prišli v Verono v tako lepem številu. Pozdravil je tudi številne slovenske vernike, kateri so tudi bili prisotni. Opravičil se je, da ne more pozdraviti v slovenščini, kar pa bo poskusil pozneje.

Škofov govor je bil izraz ponižnosti in trdne vere, a obenem iskrene želje, da čimprej prevzame vodstvo škofije, ki mu jo je izročil sveti oče. V dolgem seznamu se je spomnil vseh tistih, ki so mu bili blizu v vseh njegovih letih: v Veroni, Livornu in Milanu; vseh tistih, ki so mu pomagali na njegovih življenjskih postojankah: od revnih staršev pa do nadškofa Pangrazia, ki mu je bil učitelj in oče. Spomnil se je vseh svojih kolegov in prijateljev, tudi tistih, ki so si izbrali drugačno pot, a ki so bili v velikem številu prisotni pri slovesnosti (mišlil je na ljudi drugega ideološkega prepričanja). Večkrat je poudaril, da gleda na tržaško Cerkev, ki ga čaka, z vsemi pričakovanji. Pozdravil je od daleč tržaško Cerkev ne kot tujec, ampak kot prijatelj, saj se bo z njim začela nova pot. Pozdravil je oba nadškofa, Santina in Cocolina, vse duhovnike, redovnike in redovnice, vernike, ki so ga objeli s takimi izrazi vere in ljubezni. Vsem se je ginjen zahvalil. »Nasvidenje kmalu in za vedno,« je bil njegov italijanski pozdrav. Ponovil ga je v slovenščini: »Slovenski verniki: Hvala vsem in nasvidenje v kratkem in za vedno.«

Zaključil je svoj govor z nekaterimi mislimi, ki so bile drage in domače pokojnemu papežu Janezu XXIII. Naročil je, naj poljubijo tržaško zemljo, ki je sedaj njegova; naj objamejo svoje brate; naj pozdravijo tudi pripadnike drugih verstev; tiste, ki iščejo resnico in ki se borijo za pravičnost. »Pobožajte zame otroke in starejše; nesite nasmeh in pomoč bolnim in revnim; opogumite mlade; z menoj blagoslovite vse in vsem ponesite moje voščilo miru in bratstva, zaupanja in upanja, veselja in ljubezni.«

Škofov pozdrav so vsi navzoči sprejeli z navdušenim ploskanjem.

Posvetitev novega tržaškega škofa

Veličastna stolnica v Veroni ni mogla sprejeti vseh vernikov, prijateljev in znancev, ki so se zbrali za slovesnost, pri kateri je prejel škofovsko posvečenje novi tržaški škof msgr. Lorenzo Bellomi. Tržačanov je bilo nad tisoč in med temi lepo število Slovencev s cerkvenim pevskim zborom iz Rojana.

V slovesnem sprejemanju v cerkev, ki ga je vodil posvečevalec veronski škof G. Carraro, je bilo še dvanajst škofov sopsvečevalcev, med katerimi sta bila na prvem mestu nadškofa A. Santini in P. Cocolini, 13 tržaških duhovnikov kot uradnih predstavnikov tržaške škofije in enako število duhovnikov iz veronske škofije. Kot »bota« sta msgr. Bellomija spremljala prošt tržaškega stolnega kapitlja msgr. L. Carra in dekan istega kapitlja škofov vikar dr. Lojze Škerl.

V cerkvi se je za koncelebracijo zbralo nad 50 duhovnikov iz obeh škofij. Zelo dobro so bili zastopani škofovi sorodniki s škofovo materjo in prvi klopi. Veliko je bilo uradnih zastopnikov in predstavnikov, rektor Katoliške univerze v Milanu, študentje in številni škofovi prijatelji iz Verone, Livorna in Milana.

Tržačani so imeli na voljo srednjo ladjo v stolnici. Kdo vse je tam bil, ni mogoče povedati. Večina je sicer prišla z avtobusi, a marsikdo je prišel z osebnim avtom. V prvih klopih so sedeli uradni predstavniki: prefekt Molinari, odbornik Spadaro, kot zastopnik tržaške pokrajine, in župan Spaccini. Za Slovence sta bila med njimi ravnatelja prof. L. Abrami in prof. M. Šah.

Škofovsko posvečenje se je izvršilo med mašo in sicer po branju evangelija ali po bogoslužju božje besede. Obredi so si sledili: molitev k Svetemu Duhu; prošnja, da naj bo za tržaškega škofa posvečen msgr. Bellomi, ki jo je izrekel tržaški generalni vikar Bosso; branje papeževga pooblastila, ki so ga verniki sprejeli s ploskanjem; dolga pridiga posvečevalca msgr. Carrara, ki je orisal podobo in pomen škofa; obljube novega škofa, da bo zvest svojemu poklicu; petje litanij vseh svetnikov, med katerim je msgr. Bellomi ležal na tleh; prava posvetitev, ko so vsi škofje položili drug za drugim svoje roke na glavo posvečenca in je bila opravljena posvetilna molitev (med molitvijo so nad glavo novega škofa držali odprto evangeljsko knjigo); maziljenje na glavi s sveto krmno; izročitev evangeljske knjige, prstana, škofovske kape in palice.

Po tej izročitvi so novega škofa pospremili do trona in tu so mu vsi škofje čestitali in ga objeli. Sledil je objem vseh vernikov v stolnici, ko je šel novi škof z mitro in pastoralom po cerkvi in delil svoj blagoslov z nasmehom in ginjenostjo odpiral srca še tako oddaljenih.

Verjetno je malokatero oko ostalo suho.

Pred darovanjem se je od glavnih vrat proti oltarju razvil sprevod tistih, ki so nesli novemu škofu razne darove. Tržačani so dali lepo in veliko prav za to priložnost pripravljeno svečo, slovenski verniki pa košarico škedenjskega kruha, ki ga je prinesla dijakinja Ana Batagelj, in sodček z boljunškim belim vinom, ki ga je izročil Otavij Piščanc.

Med sprejemanjem so v koru za oltarjem peli tržaški pevci. Najprej ital. mladinski zbor iz župnije sv. Vincenca, nato pa rojanski pevski zbor, ki je ubrano in lepo zapel Tomčevo pesem »Nova zapoved«. Dobra akustika je lepoto izvedbe še povečala. Ista zbor sta nato pela še med obhajilom. Rojanski je zapel Mavovo »O kam, Gospod«. (Omeniti je treba, da so vsem udeležencem razdelili posebno knjižico z obredom posvečenja, v kateri sta natisnjeni tudi obe slovenski pesmi z ital. prevodom.)

Ob koncu maše je spregovoril novi škof. Njegova mogočna, jasna in pogumna beseda je odprla še zadnja srca in vse navdala z novim zaupanjem v škofovsko službo in v dela ljubezni, ki naj bodo izraz odprtosti do vseh in vere v dobroto vsakega človeka.

Bila je že tema, ko so verniki zapuščali stolnico. Mnogi so se takoj odpeljali, precej ljudi pa je šlo v škofijsko palačo, kjer je cerkveni slovesnosti sledil prijateljski sprejem.

Vso slovesnost je spremljala tudi tržaška radijska postaja, ki je poslušalcem posredovala kratko, a posrečeno poročilo.

* * *

Msgr. Lorenzo Bellomi se je rodil v Veroni 3. januarja 1929 v delavski družini. V duhovnika je bil posvečen 8. julija 1951. Nekaj časa je bil kaplan, a kmalu ga je vzel v svojo službo škof Andrej Pangrazio. Z njim je bil v Veroni, nato v Livornu in nekaj mesecev v Gorici. Po povratku v Verono se je msgr. Bellomi posvetil predvsem mladini. Najprej je bil asistent FUCI (katoliška organizacija univerzitetnih študentov), nato škofijski asistent Katoliške akcije in končno nekaj let glavni asistent (župnik) na Katoliški univerzi Srca Jezusovega v Milanu.

Vodstvo tržaške škofije bo prevzel 8. decembra, na praznik Brezmadežne, ko bo ob 16. uri slovesno prišel v stolnico sv. Justa.

V torek 22. novembra je v Rimu umrl kardinal Luigi Traglia, dekan kardinalskega zbora. Star je bil 82 let. Velik del svojega življenja je v Cerkvi vršil odgovorne službe. Vrsto let je bil papežev vikar za rimsko škofijo. Veliko je delal med pripravi na zadnji koncil.

Resnica si utira pot

A. Solženicin je leta 1974 napisal Pismo voditeljem Sovjetske zveze. V uvodu pravi med drugim: »Nasilje se hitro stara; malo let in že ni več prepričano o sebi. Da bi se obdržalo, da bi bilo videti pošteno, brezpogojno kliče k sebi kot zaveznika LAZ. Kajti nasilje se ne more z ničemer prikriti razen z lažjo, a laž se more obdržati samo z nasiljem...«

Se hočemo osvoboditi nasilja? vprašuje ruski pisatelj. »Najpreprostejši, najdostopnejši ključ za našo osvoboditev je osebno nesodelovanje z lažjo. Zato je naša pot: V ničemer zavestno ne podpirati laži.«

Te besede ruskega pisatelja A. Solženicina bi lahko postavili kot vodilni motiv k dvema svojevrstnima pobudama v Italiji. Prva pobuda je razstava Biennale v Benetkah, druga pa Saharovo sodišče v Rimu.

BENEŠKI BIENNALE

Beneški Biennale je zelo stara umetniška pobuda. Nastala je že davno tega, menda ima že 80 let. Obhaja se vsaki dve leti, zato »Beneški Biennale«. Gre za umetniško manifestacijo, ki zajame vsakokrat kako posebno zvrst človeškega ustvarjanja na polju umetnosti. Letošnji Biennale si je za dal naloge, da pogleda v obraz sodobni stvarnosti, ki se imenuje disidentstvo v vzhodnih državah.

Gre za pojav, ki ga danes vsi poznamo, ki je pa še zmeraj skrivnosten, nenasen v svojih obdihih in nedolčen v svojih ciljih. Kljub temu pa je zelo zanimiv pojav, ki sega na področje literature, likovne umetnosti, filma, glasbe, dramatike. Zato je predsednik Biennala socialist Ripa di Meana hotel, naj bo letošnji Biennale posvečen pojavu disidentstva v vzhodnih državah.

Sedaj, ko je Biennale odprt (od 15. novembra do 15. decembra), je treba poznati, da je bil mož pogumen, tako kot so pogumni vsi oporečniki v vzhodnih državah. Brez osebnega poguma bi ne bilo njih in bi ne bilo letošnjega Biennala.

Težave so se začele takoj, ko je bilo javljeno, kaj bo vsebina Biennala 1977. Najprej rimska vlada ni hotela nakazati potrebnih finančnih sredstev, češ da jih nima. Končno so se odločili, da dajo za celotno manifestacijo 300 milijonov lir. Zelo malo v primeru z drugimi sličnimi manifestacijami. Ko je Ripa di Meana iskal prostorov za razstave in srečanja, so mu z raznimi izgovori odrekli vse najboljše prostore. Ko se je obrnil na številne italijanske založbe in kulturne ustanove, naj mu dajo za razstavo dela ruskih in drugih disidentov (knjige, slike, filme, rokopise), so mu povečini odrekli sodelovanje, češ da morajo imeti razne obzire.

Strahu je bilo torej veliko, obzirov še več, vsi pa so imeli svoj izvor v Moskvi. Ta je namreč pravilno slutila, kaj bo Biennale pomenil. Zato je od vsega začetka vse poskusila, da bi to manifestacijo preprečila. Pritisnila je na rimsko vlado, naj Biennale prepove. Zaradi javnega mne-

nja v Italiji, ki je zarohnelo ob takšnem vmešavanju v notranje zadeve, je vlada nakazala 300 milijonov, kot smo omenili, v upanju, da bo Meana ob tako majhni vsoti opustil svojo namero. Toda predsednik se ni vdal in je začel pripravljati svojo kulturno manifestacijo. Tedaj je Moskva ubrala druge strune. V Pravdi in v drugih časopisih je začela blatiti beneški Biennale, disidente in vse, ki so se trudili, da do manifestacije pride. Moskvi je verno pomagalo časopisje iz satelitskih držav.

Vendar ni nič zalego, zmagala je stanovitnost organizatorjev in pogum disidentov: Biennale se je začel 15. novembra, čeprav v okrnjenih razsežnostih. Kljub temu obsega tri razstave: slike, kipe nekaterih uradno nepriznanih sovjetskih slikarjev in kiparjev, potem razstavo češke grafike in končno zelo bogato zbirko »samizdatov«. Poleg razstav so vsak dan predvajanja raznih filmov iz vzhodnih držav (RAI ni hotela posoditi nobenega). Ob robu razstav in filmov so srečanja in debate, ki zajemajo problematiko človečanskih pravic v Sovjetski zvezi in njenih podložnicah na evropskem Vzhodu in na Kubi, kot satelitu Sovjetske zveze na Zahodu.

Iz kratkega opisa je razvideti, da ima beneški Biennale precej široke programe, ki naj zahodnemu človeku prikažejo čim bolj realno podobo umetniškega ustvarjanja in umetniške nesvobode v državah s komunističnimi režimi, pa tudi pogum in iznajdljivost disidentov, ki se zatekajo k tisočim prevar, da morejo izpovedati, kar mislijo in čutijo.

V tem oziru so najbolj zgovorni »samizdati«. V Benetkah jih je veliko po zaslugi revije »Russia Cristiana«. Ta revija, ki izhaja v severni Italiji, je v celoti podprla beneški Biennale in dala na razpolago svoj material. Ta obsega predvsem bogato zbirko tajne literature, ki se širi v Rusiji s prepisovanjem in pretipkavanjem. To so tako imenovani »samizdati«, v nasprotju s knjigami, ki se smejo javno tiskati. Ti »samizdati« obsegajo spise vseh vrst od sv. pisma, pretipkanega na stroj, do pesniških zbirk, romanov, povesti, dramskih prizorov, verskih govorov, premišljevanj. Gre za zelo bogato in izvirno umetniško ustvarjanje, ki je navadno boljše kot uradna literatura. Pomislimo samo, da so tako izšli nekateri Solženicinovi in Pasternakovi spisi, ki spadajo danes med svetovno klasično literaturo.

Zanimive so tudi debate. Govorili so razni neuradni levičarski filozofi, sociologi, zgodovinarji, pisatelji, pesniki. Po narodnosti so Rusi, Poljaki, Čehi, iz Vzhodne Nemčije, Francije, Kube, Italije. V svojih predavanjih in debatah so osvetljevali stanje človeka in zlasti umetnika v vzhodnih državah.

Letošnji beneški Biennale je zato zanimiv pojav, ker hoče biti v službi resnice proti laži in s tem v službi svobode proti tiraniji.

Tri dni se je v začetku tega tedna mudil v Rimu glavni tajnik poljske partije Edward Gierek. Z italijanskimi državniki se je razgovarjal zlasti o italijansko-poljskih odnosih na gospodarskem področju. Zadnji dan bivanja v Rimu ga je sprejel tudi sv. oče Pavel VI.

■ Silen snežni metej je prejšnjo soboto zajel Bologno in povzročil velik zastoj v prometu. Zato so bile prekinjene dalj časa zveze med jugom in severom. Izostal je zaradi pretrganega omrežja tudi električni tok. Bilo je treba mnogo naporov, da se je po 36 urah položaj spet normaliziral.

■ V Jugoslaviji so letošnji državni prazniki razglasitve republike praznovali kar štiri dni. Ponedeljek 28. novembra, ko bi se moralo delati, so nadomestili z delom prejšnjo soboto. Tito je sprejel diplomatski zbor že v soboto 26. novembra. Značilno za sprejem je bilo, da so manjkale žene povabljenih gostov. To pot je bilo vsem jasno, da se je to zgodilo zaradi Titove žene Jovanke, ki je že dalj časa v nemilosti. Le to se ne ve, ali je v ozadju sam Tito ali vodstvo partije.

■ V zvezi z državnim praznikom je predsedstvo SFR Jugoslavije sprejelo sklep o pomilostitvi, ki jo je bilo deležnih 723 oseb. Med njimi je 218 takih, ki so bili obsojeni za politična kaznivna dejanja, 356 storilcev te vrste dejanj pa je bilo oproščenih kazenskega pregona. Preseneča tako visoko število političnih »zločincev« v državi, ki naj bi bila med komunističnimi vladavinami najbolj demokratična in strpna. Med pomilostljenimi je tudi prof. Mihajlo Mihajlov iz Zadra, ki je bil v zaporu »zaradi sovražne propagande« od februarja 1975.

■ Na beograjski televiziji je prišlo pretekli teden do zanimive oddaje, ki je trajala eno uro in je bila posvečena problemu verskih skupnosti v SR Srbiji. Pri oddaji so med drugimi sodelovali nadškof Bukatko in Beograda, arhimandrit pravoslavne samostana Žiča pri Kraljevu Vasilije Kostić, muslimanski iman mošeje v Beogradu, luteranski pastori, nekatere katoliške redovnice ter posamezni verniki. Vsi navzoči so priznali, da so sedanji zakoni o odnosu med državo in verskimi skupnostmi primerni, skoro vsi pa so se tudi potožili, da prihaja do težav, ker jih krajevne oblasti različno tolmačijo in aplicirajo. Glede umestnosti ločitve Cerkev od države je arhimandrit Kostić dejal, da je to nekaj logičnega, kajti država ni ustanovila Cerkev in Cerkev ne izvaja svoje avtoritete iz države.

■ Zahodnonemški kancler Schmidt je obiskal Poljsko, kjer so ga zelo tople sprejeli. »Ta obisk,« je dejal vodja poljske partije, »bo ostal vtisnjen v moj spomin.« Veliko je bilo govora o gospodarski izmenjavi med obema državama. Kancler H. Schmidt je poleg Varšave obiskal še nekatera mesta ob Baltiku, Katovice in Krakov, prav tako pa je počastil spomin nacističnih žrtev v bivšem koncentracijskem taborišču v Auschwitzu.

Srečanje italijansko-jugoslovanske komisije

■ Zadnje dni preteklega tedna se je prvič sestala italijansko-jugoslovanska mešana komisija za uresničitev industrijske cone na Krasu. Prihodnji sestanek bo enkrat spomlad. Delo na sestanku se je razvijalo v treh delovnih skupinah. Ena se ukvarja s sestavo pravilnika, druga obravnava vprašanja, ki zadevajo zgraditev bodoče industrijske cone in določitev carinskih prehodov, tretja pa se bavi s sestavo seznama industrijskih dejavnosti in blagovnih vrst, katerim bo dostop v cono prepovedan. Iz območja bodoče industrijske cone so bili izključeni na italijanski strani Bazovica in Gropada, ki ju štiti zakon Belci 442/1971 o kraških rezervatih, na jugoslovanski strani pa Lipica.

■ Italijanski minister za zunanjo trgovino Rinaldo Ossola je v Moskvi podpisal

s sovjetskim kolegom Patolicevom sporazum o italijanskem posojilu 650 milijonov dolarjev za finansiranje sovjetskih nakupov industrijskih strojev in opreme v Italiji. Nato je Ossola sprejel še predsednik sovjetske vlade Kosigin.

■ V Turinu je po trinajst dnevi agoniji umrl namestnik direktorja dnevnika »La Stampa« 62-letni Carlo Casalegno, v Bariju pa je bil v spopadu med skupino levičarjev in neofašistov ubit 18-letni Benedetto Petrone, po prepričanju komunist. Žal pa je bila reakcija na oba umora zelo različna: v primeru Casalegna se je vse omejilo na nekaj obsodb in obžalovanj, v primeru Petroneja pa je prišlo do protestnih sprevodov in pouličnih obračunavanj. V Italiji velja očitno dvojno merilo, ko gre za žrtve nasilja.

STANKO ŽERJAL

„Stara ženica“ potuje mimo Drage

Prvo vprašanje s. Ksaveriji Pirc:

»Kje delujete, kako delujete, kakšna je dežela, kakšne v njej razmere?»

Hotela mi je postreči s podrobnim opisovanjem, a jaz sem moral zaradi skopega časa racionirati odgovore in podajam jih v izveščju ter — iz določenih vzrokov — večidel v neosebni obliki. Odgovor torej:

Tajska je njena misijonska domovina, to je med Burmo, Kitajsko, Laosom, Vietnamom, Kambodžo in morsko obalo stisnjena dežela s štirinštiridesetimi milijoni prebivalcev, ki so po veri budisti, dočim je kristjanov med njimi kljub tristoletnemu misijonstvu komaj stoosemdeset tisoč. Le četrtina prebivalcev je dosegla določeno razvitost, oseminsedemdeset odstotkov je nepismenih. Riž, ki je glavna hrana narodu, sadijo še na roko. Bujno cvete izkoriščanje po prekupčevalcih z rižem, tako da ostajajo resnični proizvajalci v veliki revščini. Glavno mesto je Bangkok in šteje štiri milijone ljudi. Tam živi in deluje ona.

»Verjetno ste zaposlena v šolstvu... Kakšno mladež imate? Kako gleda državna oblast na vaše delo? Odkod sredstva?»

»Še učim matematiko, seveda po tajsko in angleško. Poučujem tudi klavir. Finančna sredstva imamo samo od misijonskega zaledja in od plačujočih gojencev. V naše ustanove — šole in vrtce — smo na žalost prisiljeni sprejemati imovitejša otroka, ki nam jih starši silijo v odgojo in šolanje in plačujejo zanje, toda z njihovimi prispevki krijemo, kolikor se le da, tudi stroške za revne gojence, ki nam ne morejo nič povrniti. Tudi klavirski pouk dajem posameznim meščanskim učencem le zato, da s honorarjem pomagam vzdrževati naše učne in vzgojne ustanove. Državne oblasti so nam odkrito srčno hvaležne, da pomagamo k razvoju in napredku, finančne podpore pa nam ne dajejo nič. Ker vidimo na eni strani zastalost in revščino in na drugi strani brezvestno bogatenje drugih, zato vneto razlagamo mladini socialno pravičnost in vzgajamo socialni čut. Kar pa zadeva duševne sposobnosti tajskega otroka, kakor vprašujete, morem reči, da ne vidim razlike med Tajci in Evropejci.»

»Ne da bi se spuščal v politiko, želim slišati, ali tudi v vaši Tajski že tli kaj revolucionarnega, morda marksističnega pod nogami?»

»Oh, da! ...Tajska je kraljevina in na zunaj se odvija življenje in uprava še kar disciplinirano in po starih koleznih, toda podtalno že nenehno pronica marksistična propaganda in univerzitetna mladina je močno pod njenim vplivom. Naša misijonarka tudi ve, da prihaja na skrivaj orožje iz sosednih dežel, in sicer ruskega izvora, v roke potencialnim revolucionarjem.

»Imate kaj težav v misijonskem delovanju?»

»Budizem trdnovratno zavira širjenje krščanstva.»

»Kako gre s tajsko Cerkvijo in njenimi stoosemdesetstiči kristjanov?»

»Tajska Cerkve ima deset škofij. Do nedavna so jih vodili beli škofje. Tajski

nacionalizem je hotel drugače. Samo eno škofijo še vodi "tuji", to je beli misijonar, ostale so pred nedavnim prevzeli domači tajski škofje, čeprav manj izobraženi in manj zaslužni. Prejšnji beli škofje so se z zgledno samoodpovedjo umaknili na posamezne misijonske postojanke in delujejo kot navadni dušni pastirji župniki med tajskimi analfabeti. Enako je na področju misijonark. Bele sestre vzgajajo domače redovnice in jim nato prepustijo vodstvo ter komando.»

Pri vsem optimizmu v gorečnosti za širjenje božjega kraljestva pa naša misijonarka ni zamažala dveh tožb: da je tako malo uspehov v evangelizaciji Tajcev in da misijonstvu na Tajskem tako močno primanjkuje finančnih sredstev.

»Draga sestra, pa pri teh letih se vračate v daljino in nehalno Azijo in ste še pripravljena tam misijonari?»

»Oh, da! Z veseljem se vračam... Kajpak zdaj zadnjič, za stalno, ne mislim več na povratek domov...»

»Zakaj? Čemu?»

»Da bi še kaj naredila za Njega, za Kristusa... Da bi še razdajala svoje zadnje moči za Njega...»

To so bile zadnje besede, govorjene skozi okno vagona, ko sem jaz že stal na tleh tržaškega perona, preden se je vlak zganil in oddrsel proti večnemu mestu, kjer se je misijonarka ustavila za poldrugi dan in nato odletela spet na Tajsko, da bi še kaj storila za Njega.

Mladi prijatelj me je potegnil spet na Opčine do mojega vozila. Draga se je medtem razšla, ne da bi se bili na njej zedinili, ali sme biti kristjanu stara ženica, višarska ali misijonarka romarica z rožnim vencem bližja kot domišljavi ateist ali zmedeni agnosticist. V meni ni dvoma: Triinosemdesetletna misijonska romarica sestra Marija Ksaverija Pirc mi je bližja.

Letošnje volitve na šolah

V nedeljo 13. novembra so bile po vsej Italiji prve letošnje volitve na šolah. Volili so zastopnike v razredne in medrazredne svete.

Teh volitev so se udeležili tudi slovenski starši in dijaki višjih srednjih šol. Udeležba je bila skoro povsod zelo visoka, posebno na osnovnih šolah, tako na Tržaškem kot na Goriškem. Prvo mesto ima osnovna šola v Rojanu, kjer se je udeležilo volitev 97 % staršev, na Goriškem je bila najvišja udeležba v doberdopskem okolišju, kjer je volilo 93 % staršev. Na srednjih šolah je bila udeležba manjša.

Prihodnje volitve bodo v nedeljo 11. in v ponedeljek 12. decembra. Na programu so volitve v zavodske svete in v področne svete (didaktična ravnanja). Poleg tega še v pokrajinske in okrajne šolske svete. Slovenski starši, dijaki in šolniki so sklenili, da se volitev v pokrajinske in okrajne šolske svete ne bodo udeležili, pač pa da bodo redno volili svoje zastopnike v zavodske svete in v področne svete. Razlogi za vzdržanje pri volitvah v okrajne

Ob sklepni knjigi »Škofa Rožmana«

To jesen je pri Družbi sv. Mohorja v Celovcu izšel še III. del življenjepisa ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana (1883-1959). Pred nami je zdaj celotna »duhovna podoba velike osebnosti na prelomnici časa«: brez dvoma najboljše prikaz kakega Slovenca v našem jeziku, saj obsega čez 1800 strani.

Avtor dr. Jakob Kolarič CM je opravil ogromno in za slovenskega zgodovinarja tudi dragoceno delo. To je še posebno razvidno iz te knjige: 706 strani glavnega besedila, 169 strani opomb, 15 strani osebnega kazala, 43 dokumentov in 32 strani slik.

Sklepni del zajema Rožmanovo življenje od politično zatohlega časa pred drugo svetovno vojno do smrti 16. nov. 1959 v Clevelandu: nekako petindvajset let. Značilnosti te prelomne dobe v slovenski zgodovini je avtor povezal z Rožmanovo škofovsko službo v domovini in tujini. Tako je nastalo šest poglavij: Slutnje in znamenja časa, V viharju vojne in revolucije, »Umažite škofa«, Pot v nekrvavo mučeništvo, Potujoči misijonar in škof, »Mene čaka samo še grob«. Vsako teh poglavij je razdeljeno na kratka poglavja, tako da je branje olajšano in vsebina razvidnejša; dovolj je pogledati samo na 8 strani kazala.

Pisec je škofa Rožmana skušal prikazati kolikor moč nepristransko. Vendar se njegov znanstveni pristop prepleta z apologetiko in z versko moralnim naukom. Cloveku, ki je bil škofu tako blizu kot Kolarič in se pri pisanju opira v glavnem na pričevanja škofu bližnjih ljudi, ni mogoče pisati suho in neprizadeto. Tudi sta Rožman in njegov čas mnogim še v spominu, spomin pa je nekaj emotivnega.

Glavni dogodki na Rožmanovi življenjski poti v III. delu so: maja 1945 odhod iz Ljubljane v Celovec in internacija v an-

in pokrajinske šolske svete so vsem prizadetim dovolj znani. Zato smemo upati, da bo udeležba pri volitvah v zavodske in področne šolske svete še večja kot je bila v nedeljo 13. novembra, prav tako pa, da bo bojkot volitev v okrajne in pokrajinske svete stoodstoten. S tem bomo pokazali, da hočemo čimvečjo samostojnost slovenskega šolstva v okviru zakonov in da hočemo, naj bo naša šola enakovredna šoli z italijanskim učnim jezikom kot je že nemška na Južnem Tirolskem.

Bralci pišejo

Nekaj o pogrebi

V Gorici in gotovo tudi v Trstu se dogaja, da umrjejo bolj ali manj znane slovenske osebe, njih sorodniki so se pa od tužili svojemu narodu. Vendar k pogrebu pride veliko Slovencev, včasih tvorijo tudi večino, saj se mi radi spominjamo naših rajnih in jih radi spremljamo na tih zadnji poti. Poleg tega pridejo navadno tudi sorodniki iz sosednje Slovenije. Dogaja se pa, da so pogrebni obredi z mašo vred le v italijanščini.

Zadnjič se je v Gorici to zgodilo ob pogrebu znanega goriškega zdravnika. Vi ste v poročilu prav zapisali, da je bilo pri maši na Travniku lepo število ljudi, med njimi ogromna večina Slovencev. Toda pogrebni obredi in maša so bili izključno v italijanščini. In vendar smo v cerkvi opazili šest slovenskih duhovnikov, ki so prišli na pogreb, ker so verjetno bili »klienti« pokojnega doktorja.

Kolikor sem mogel poizvedeti, so bili navzoči slovenski verniki užaljeni zavoljo tega; nekateri so tudi odšli iz cerkve pred koncem maše, drugi so med mašo molčali. Zato je ob precej polni cerkvi bilo slišati le nekaj tihih odgovorov.

Ali se vam ne zdi, da sorodniki ob takih primerih, ko je pri pogrebu večje število ljudi obeh jezikov, obredi so pa v enem samem jeziku, kažejo pravzaprav le malo časti rajnemu?

Udeleženec takega pogreba

Vašim mislim ni kaj pripomniti. Morda to, da imajo župniki v zadevah pogrebov več »prakse« in bi zato lahko svetovali družini, naj se ob takih pogrebi, kjer je pričakovati večje število udeležencev slovenskega in italijanskega jezika, rabita oba jezika. Saj bi nas pogrebi morali družiti in ne ločiti. To je tudi namen prenovljene liturgije. Če sorodniki pokojnega tega zmeraj ne razumejo, naj bi jih skušali razsvetliti župniki. (Ured.)

gleški coni; avgusta 1946 proces pred vojaškim sodiščem v Ljubljani in obsodba na prisilno delo za dobo 18 let, na izgubo političnih in državljskih pravic za dobo 10 let po izdržani kazni ter na zaplenbo imovine; na Martinovo 1947 v strahu pred izročitvijo Titu odpeljan v ameriško cono v Salzburg; od tam po štirih mesecih premik v Svico in sredi leta 1948 odlet v Združene države: v Cleveland.

Zadnjih enajst let je Rožman preživel kot neutrujen dušni pastir med slovenskimi izseljenci širom sveta. Letalo, vlak, avto so mu omogočili v kratkem času premagati vsako razdaljo. Združene države je spoznal kot malokateri Američan, trikrat je obiskal Slovence v Argentini, dvakrat je prišel v Evropo. Pridigal, spovedoval, pisal in na pisma odgovarjal je do zadnjega diha.

Ena stvar je škofu Rožmanu v 14 letih begunstva prizadevala največ trpljenja: obsodba, ki ga je razglasila za narodnega izdajalca ter mnoge prepričala; in hkrati z njo premišljanje, ali je bil njegov boj zoper komunizem pravičen in odhod iz Ljubljane umesten. Knjiga o tem veliko govori. Pogreša pa bralec v nji celotni ponatis obtožnice in Rožmanov odgovor nanjo, napisan v Celovcu 30. sept. 1946.

Župniku clevelandske fare sv. Vida L. Bazniku so tisti novembrski dan 1959 po šestih urah čakanja iz Ljubljane odgovorili:

Francetu Gorkiču v spomin

16. novembra 1977 je umrl na svojem domu v Vrtojbi Franc Gorkič, predsednik Kluba starih goriških študentov. 19. januarja 1978 bi bil izpolnil 90 let, kajti rodil se je v kmečki družini v Vrtojbi 19. januarja 1888. Maturiral je na nemški klasični gimnaziji v Gorici. Po enoletni vojaški službi je stopil kot uradnik v službo pri goriškem deželnem odboru. Urejeval je strokovni list »Samouprava«. Zaradi fašizma se je moral umakniti v Jugoslavijo in sicer v Maribor. Tu se je zaposlil kot upravni uradnik, nato pa v Ljubljani, kjer je pomagal našim beguncem, ki so se morali izseliti v Jugoslavijo zaradi fašizma.

V prvi svetovni vojni je bil na soški fronti. Kot 53-letni mobiliziran častnik se je v aprilu 1941 udeležil bojev pri Ptuj, kjer so ga Nemci zajeli. Po končani vojni se je vrnil na Goriško. Leta 1963 je s svojimi prijatelji ustanovil Klub starih goriških študentov, kateremu je posvetil zadnji del svojega življenja. Bil je resnično »spiritus movens«, glavna gibalna sila in duša Kluba kot njegov predsednik.

KAJ JE KLUB?

Kaj je pravzaprav Klub starih goriških študentov? Je svojevrsna, izvirna ustanova s posebno nalogo. Hoče namreč postavljati spominske plošče in spomenike političnim, kulturnim in narodnim delavcem na Goriškem. Naštetemu tiste, ki jih navaja brošura Tomaža Pavšiča »Kulturno delo Kluba starih goriških študentov« (Nova Gorica 1973): Andrej Gabršček, dr. Anton Gregorčič, Vinko Vodopivec, dr. Ivan Pregelj, dr. Ivo Sorli, Ivan Laharnar, dr. Drago Marušič, p. Stanislav Škrabec, Ernest Klavžar, Andrej Znidarčič, dr. Josip in dr. Nikolaj Tonkli, msgr. Stanko Premrl, Fran Erjavec, pa dodajmo še dr. Henrika Tumo, Franceta Bevka in dr. Antona Breclja.

Vsako odkritje plošče ali spomenika je bilo združeno z veliko narodno slovesnostjo. Vse proslave je vodil od začetka do konca predsednik Gorkič. Njegovi izvirni, domači, zanosni uvodni nagovori so takoj v začetku ustvarili prijetno razpoloženje. Solški otroci so deklamirali Gregorčičeve pesmi. Gorkičev vnuk dijak Dragan Kulnik je večkrat recital Zorutove prigodnice, pevski zbori so prepevali. Zelo pomembni in poučni so bili slavnostni govori, ki so jih imeli ugledni kulturni delavci, temeljiti poznavalci osebnosti, kateri je bila posvečena plošča ali spomenik. Nekateri govori so bili tudi objavljeni v časopisih.

Posebej moram omeniti poprsja, ki krasijo Erjavčev drevored v Novi Gorici. To je galerija naših velikih mož, politikov, pesnikov, kulturnih in narodnih delavcev, ki nas stalno opominjajo in spodbujajo, da jih posnemamo v njihovem poobrtvovalnem, nesebičnem delovanju.

SREČANJA »STARIH«

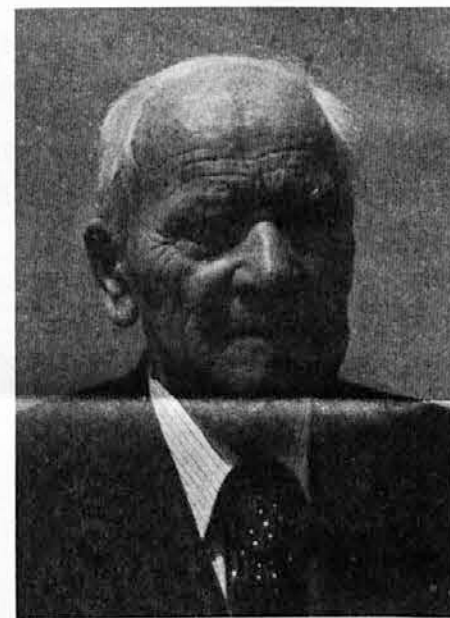
Gorkič je vedno premišljeval, s kakšnimi sredstvi bi naše ljudi pritegnil k sodelovanju v narodnem delu. Temu so služila tudi tako imenovana srečanja v Novi Gorici. Vabil nas je na skupno kosilo, kjer

rili, da imena škofa A. Vovka ni v telefonskem imeniku. (Ni letos podobno ignoriranje doletelo Saharova v Moskvi?) Škof Vovk pa je hkrati s telegramom o Rožmanovi smrti dobil vladni ukaz, da je vernikom in duhovščini na noben način ne sme sporočiti (str. 699).

Nenavadni obseg III. dela »Škofa Rožmana« utesne koga odvrniti od branja. To ne bi bilo prav. Knjiga je napisana poljudno in se na mnogih mestih bere napeto kot roman. Res pa je tudi, da podrobni opisi, ponavljanja, obširno citiranje člankov, pisem, pridig itd. ter avtorjeva pietetnost jemljejo knjigi tisto strnjnost, ki naj bi jo kot strogo znanstveno delo imela.

Ali bo škof Rožman doživel v domovini vsaj posmrtno rehabilitacijo? To bo pokazal čas, ko pridejo na svetlo še drugi viri. Vsekakor pa že ta njegov obširni življenjepis terja od vsakogar, da se zamisli — tudi od takih, kot so Metod Mikuž, Jurij Zalokar, Ivo Pirkovič in še toliki drugi v SR Sloveniji. Knjiga bo do njih že prišla po kaki poti. Seveda sta za spremembo mišljenja in za sprejetje nove, popolnejše resnice potrebni dve človeški vrline: ponižnost in pogum. Pogumen nastop tudi zoper take primere, kot je v helsinškem letu 1977 zavrnitev osmrtnice, ki vsebuje besede »v Gospodu zaspal« (gl. Družina 20. nov., str. 5).

Vinko Beličič

smo se spoznavali in se medsebojno spodbujali k složenemu skupnemu delu na narodnem področju.

Tudi ta srečanja je vodil Gorkič. Pomagal mu je Ludvik Zorcut, ki je navadno deklamiral kako svojo priložnostno pesmico in ustvaril veselo, iskreno razpoloženje. Spoznali smo nove goste. Govorili smo o novih načrtih in ciljih. Vračali smo se domov navdušeni za bodoče podvige.

POGREB

Pogreb pokojnega Gorkiča je bil 18. novembra v Vrtojbi. Zbralo se je veliko število ljudi. Pred hišo pokojnika je govoril Kazimir Savnig, maševal pa župnik Jožko Kragelj, ki je poudaril pokojnikov idealizem. Na grobu je govoril Branko Marušič, ravnatelj muzeja v Kromberku.

Zopet moramo iz dna srca potrditi: »Umrli nam je mož!« Da, umrl nam je mož, toda ostala so nam njegova dela. Ostal je Klub starih goriških študentov, ki bo, zvest svojemu pokojnemu predsedniku, nadaljeval njegovo požrtvovalno in nesebično narodno poslanstvo.

Stojan Brajša

★

Po dvanajstih letih prevajalnega dela je posebna komisija, ki jo je vodil škof Edward Schick iz Fulde v Zah. Nemčiji končala novi prevod sv. pisma iz hebrejske in grščine v latinščino. Prvi tak prevod je v 5. stoletju naredil sv. Hieronim in je dobil ime »vulgata«, tj. ljudski prevod. Novi prevod »neovulgata« upošteva vsa dosedanja spoznanja jezikoslovnih in bibličnih znanosti.

Na ozemlju katoliškega vikariata v Solunu, ki obsega grško Makedonijo, Tracijo in Tesalijo, živi 1.500 katoliških vernikov, za katere skrbi pet lazaristov, v pomoč pa so jim usmiljenke sv. Vincencija Pavelskega. Te vodijo v Solunu gimnazijo s 700 učenkami, osnovno šolo in vrtce s 450 otroki. Na svoji skrbi imajo tudi moderno bolnišnico s 120 posteljami. Leta 1888 so prišli v Solun tudi šolski bratje. Ti vodijo nižjo in višjo srednjo šolo s 450 učenci.

Novo delo iz krajevnne zgodovine

V našem listu smo že večkrat zabeležili dela iz domače in širše krajevnne zgodovine Goriške, ki jih je napisal Camillo Medeot. Avtor je posebno doma v obdobju okoli prve svetovne vojne ali neposredno pred oz. za njo. V svojih natančnih in vernih opisih osebnosti in dogodkov naše pokrajine in dežele se vedno ustavlja tudi ob Slovencih in zelo objektivno podaja vlogo naše polpreteklosti tako na kulturnem kot tudi na političnem področju.

Camillo Medeot je tem načelom ostal zvest tudi v svojem zadnjem delu, ki nosi naslov »L'Istituto magistrale di Gradišca (1909-1926)«, ki obravnava razvoj in življenje italijanskega učiteljskega v Gradišču. Pri podrobnem opisovanju osebnosti in dogodkov ter navajanju dokumentov v zvezi z to šolo se avtor spušča tudi v širša razglabljanja o šolskem položaju v zadnjih desetletjih habsburške monarhije in vlogi nemškega, italijanskega in slovenskega elementa v šolstvu in kulturi.

V svojih izjavanjih se Medeot dotika raznih splošnih vprašanj, med temi sožitja med Slovenci Italijani oz. ravnanju cesarske Avstrije z njimi. Pri tem npr. piše v prvem poglavju:

Nobena šolska ustanova poknežene grofije Goriško-gradiščanske ni imela tako burne zgodovine — tako po izvoru kot po dogodkih v petnajstletnem obstoju — kot

učiteljske v Gradišču. Po našem skromnem mnenju je primer tega zavoda zares pomenljiv in to iz raznih vidikov, še največ pa zato, ker je sad tiste obrabljene politike ravnovesja in kompromisa med nasprotujočimi težnjami Italijanov in Slovanov, ki so jo zasledovali tako pri cesarskem namestništvu v Trstu kot v dunajski vladi. Ni namreč sprejemljiva niti teza liberalno-nacionalističnih iredentistov, po katerih naj bi bila politika Dunaja vedno slovanofilska na škodo Italijanov, niti popolnoma nasprotna teza slovenskih in hrvaških piscev, po katerih naj bi cesarska vlada podpirala v glavnem italijansko narodnost na škodo Slovanov. Resnica je bolj zapletena in ta spis bi moral biti dokaz za to.

Medeot se v petnajstih poglavjih svoje knjige ustavlja ob velikih in malih problemih, ki so bili v zvezi z učiteljskim v Gradišču ter prijetno opisuje dogodke in like iz tega časa. Večkrat se ustavlja npr. ob vlogi novega učiteljskega v Tolminu po Gentilejevi reformi in pri tem poudarja namene fašističnega režima za raznarodovanje Slovencev.

Knjiga, ki ji je napisal uvod predsednik Furlanskega filološkega društva in videmski župan Bruno Cadetto, bo gotovo zanimala tudi slovenskega bralca.

a b

Posebna slovesnost na tržaški zborovski reviji

V nedeljo 27. novembra je bila revija zborov, ki jo vsako leto na jesen pripravlja Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu. Toda letošnja revija je imela poseben praznični značaj: z njo je Zveza proslavila stoletnico rojstva in 25-letnico smrti skladatelja Vinka Vodopivca ter obenem podelila priznanja v obliki svetinj in diplom pevcem in pevkam, ki petdeset let in več sodelujejo pri cerkvenem petju, ter zborovodjem in organistom, ki petindvajset let in več orglajo in vodijo zборе.

In je prav, da je imela ta slovesna podelitev priznanj za okvir Vodopivčevu proslavo, ker je Vodopivec, kakor je poudaril v uvodnem nagovoru predsednik Zorko Harej, posvetil svoje najboljše moči prav slovenski zborovski pesmi, cerkveni in svetni. To pesem so nagajenci gojili, ljubili in ji ostali zvesti v vseh dolgih letih in to v slabem in dobrem, v osebnih plimah in osekah in v pogosto viharnih dobah naše narodne zgodovine na tem robu slovenske zemlje, kjer se Slovenci stoletja borijo, da ohranijo slovensko besedo in svojo pesem. Vedno pripravljeni, vedno budni na braniku narodnih in verskih vrednot, skriti junaki, pričevalci in delno oblikovalci naše polpretekle zgodovine.

Slavje se je odšlo v treh dejanjih, če smemo rabiti izraz iz dramatike. Najprej so nastopili zbori: »Marij Kogoj« iz Trsta pod vodstvom Nade Žerjal-Zaghet, »Majnik« iz Zgonika pod vodstvom Hermana Antoniča, cerkveni pevski zbor iz Boršta pod vodstvom Draga Petarosa, Tržaški mladinski zbor, ki ga vodi Tomaž Simčič, zbor iz Skednja, ki ga vodi Dušan Jakomin ter zbor iz Franc Puntar (Prosek); Cvetka Volk in Marija Slama (Sv. Jakob); Gabrijela Zavadlav (Rojan); Bruna Bertotti, Marija Šuman, Marija Pegan Miklavčič, Marija Sancin Miklavčič in Sabina Livan (Skedenj); Zora Stefančič, Olga Pizziga, Marija Jelušič in Elvira Rondi (župnija pri salezijancih v Trstu); Olga Pertot in Viktorija Štoka (Barkovlje).

Na koncu so združeni zbori pod vodstvom Dušana Jakomina zapeli »Naročilo«. S to pesmijo in z Vodopivčevimi pesmimi, ki so jih izvajali posamezni zbori, je hotela Zveza cerkvenih pevskih zborov proslaviti stoletnico rojstva in 25-letnico smrti goriškega skladatelja Vinka Vodopivca.

Kakor na prejšnjih revijah sta bili tudi tokrat dvorana in galerija Kulturnega doma polni občinstva, ki je z zanimanjem sledilo izvajanju zborov in navdušeno ter ganjeno spremljalo nagrajevanje pevcev in zborovodij.

Izvajalce in spored sta predstavljala Tanja Prinčič Mamolo ter Livij Valenčič.

S. V.

● Obisk egiptovskega predsednika Sadata v Jeruzalemu je sv. oče Pavel VI. ob svojem nedeljskem nagovoru 20. novembra pozdravil kot znamenje, da se končno le približuje mir za dežele Bližnjega vzhoda. Med drugim je dejal: »To je velik dogodek, upanje se obnavlja, da dosežejo resnični mir vsi narodi.« Vatikanski list »L'Osservatore Romano« je obisku v Izraelu posvetil veliko pozornost in ga osvetlil iz raznih zornih kotov.

Seja občinskega sveta v Sovodnjah

Bila je v torek 22. novembra, njena osrednja točka pa je bila odobritev proračuna za 1978, ki predvideva 412.795.700 lir dohodkov ter 427.795.700 lir izdatkov. Primanjkljaj 15 milijonov lir bo krit s prebitkom iz leta 1977. Proračun je letos tako visok, ker je občinska uprava najela 220 milijonov za gradnjo telovadnice.

V znesku 192 milijonov, ki pomenijo dejansko vsoto, s katero bo lahko občinska uprava v novem proračunskem letu razpolagala, so vključene sledeče postavke: za javno upravo 77 milijonov; za šolstvo in kulturno dejavnost 45,6 milijonov; za vzdrževanje vrtov 5,1; za osnovne šole, kurjave in plače postrežnicam 7,7; za prevoze in podpore dijakom 7,9; za prosvetna društva 2; za plačanje obresti pri posojilih za gradnjo šol in telovadnice 20,7; za socialno dejavnost 25; za javno razsvetljavo 3,2; za pobiranje smeti 8,6; za vzdrževanje onemoglih 4,5, k čemur so vključeni tudi stroški za občinsko ambulanto in zdravnika; za gospodarsko področje 10,5; največ bo šlo v tej postavki za vzdrževanje cest; 6 milijonov lir je namenjenih za nedeljive stroške.

Debatna o proračunu je bila mestoma zelo ostra. Svetovalci večine so očitali svetovalcem SSK nedoslednost in nerazumevanje do odbora, ki je proračun pripravil. Na te očitke je načelnik skupine SSK Remo Devetak odgovoril, da njegova skupina ne zahteva drugega, kot da pridejo pred občinski svet tiste postavke, ki so jih že iznesli na seji ožjega odbora pri pripravi proračuna. Zlasti se zdi svetovalcem SSK važna postavka 15 milijonov lir, ki se nanaša na popravilo šol in cest.

Nato je bila prebrana glasovalna izjava treh svetovalcev SSK. Najprej izražajo omenjeni svetovalci mnenje, da bi se primanjkljaj za leto 1978 ne smel kriti s prebitki iz prejšnjih let, ker denar zgublja na kupni moči, kar velja zlasti za leto 1976. Vsota teh prebitkov znaša kar 48 milijonov lir. Svetovalska skupina SSK tudi meni, da občinska uprava ne ravna pametno, ko plačuje za prevoz učencev že več let letno 5 milijonov. S tem denarjem bi si občina že pred leti z deželno podporo lahko kupila primeren šolski avtobus. Občina bi

to pevec in pevke, ločeno po vaseh. Po utemeljitvi priznanja, ki sta ga prebrala napovedovalca, je predsednik izročil vsakemu posebej diplomu in svetinjo.

Od zborovodij in organistov so prejeli priznanja po zaporedju delovne starosti: Just Lavrenčič (Katinara), Drago Petaros (Boršt), Milko Cibic (Prosek), Ivan Milič (Kontovel), Marta Berdon (Ricmanje), Natalija Vechiet, Gigetta Demurtas, Marija Maver, Marija Zupančič, Cveto Marc, Dušan Jakomin in Pavel Fonda. Od pevcev so bili nagrajeni: Matija Hrvatin (Sveti Ivan), Ivan Košuta (Sv. Križ), Stana Sosič Suligaj, Slavka Ferlat in Silva Jugović De Bernardi (Opčine); Albina Petaros, Karlo Hrvat, Ivan Sedmak in Danica Sedmak (Boršt); Kristina Lavrenčič (Katinara); Justina Cibic, Tončka Lukša, Alojz Lukša in Franc Puntar (Prosek); Cvetka Volk in Marija Slama (Sv. Jakob); Gabrijela Zavadlav (Rojan); Bruna Bertotti, Marija Šuman, Marija Pegan Miklavčič, Marija Sancin Miklavčič in Sabina Livan (Skedenj); Zora Stefančič, Olga Pizziga, Marija Jelušič in Elvira Rondi (župnija pri salezijancih v Trstu); Olga Pertot in Viktorija Štoka (Barkovlje).

Na koncu so združeni zbori pod vodstvom Dušana Jakomina zapeli »Naročilo«. S to pesmijo in z Vodopivčevimi pesmimi, ki so jih izvajali posamezni zbori, je hotela Zveza cerkvenih pevskih zborov proslaviti stoletnico rojstva in 25-letnico smrti goriškega skladatelja Vinka Vodopivca.

Kakor na prejšnjih revijah sta bili tudi tokrat dvorana in galerija Kulturnega doma polni občinstva, ki je z zanimanjem sledilo izvajanju zborov in navdušeno ter ganjeno spremljalo nagrajevanje pevcev in zborovodij.

Izvajalce in spored sta predstavljala Tanja Prinčič Mamolo ter Livij Valenčič.

S. V.

● Obisk egiptovskega predsednika Sadata v Jeruzalemu je sv. oče Pavel VI. ob svojem nedeljskem nagovoru 20. novembra pozdravil kot znamenje, da se končno le približuje mir za dežele Bližnjega vzhoda. Med drugim je dejal: »To je velik dogodek, upanje se obnavlja, da dosežejo resnični mir vsi narodi.« Vatikanski list »L'Osservatore Romano« je obisku v Izraelu posvetil veliko pozornost in ga osvetlil iz raznih zornih kotov.

Seja občinskega sveta v Sovodnjah

Bila je v torek 22. novembra, njena osrednja točka pa je bila odobritev proračuna za 1978, ki predvideva 412.795.700 lir dohodkov ter 427.795.700 lir izdatkov. Primanjkljaj 15 milijonov lir bo krit s prebitkom iz leta 1977. Proračun je letos tako visok, ker je občinska uprava najela 220 milijonov za gradnjo telovadnice.

V znesku 192 milijonov, ki pomenijo dejansko vsoto, s katero bo lahko občinska uprava v novem proračunskem letu razpolagala, so vključene sledeče postavke: za javno upravo 77 milijonov; za šolstvo in kulturno dejavnost 45,6 milijonov; za vzdrževanje vrtov 5,1; za osnovne šole, kurjave in plače postrežnicam 7,7; za prevoze in podpore dijakom 7,9; za prosvetna društva 2; za plačanje obresti pri posojilih za gradnjo šol in telovadnice 20,7; za socialno dejavnost 25; za javno razsvetljavo 3,2; za pobiranje smeti 8,6; za vzdrževanje onemoglih 4,5, k čemur so vključeni tudi stroški za občinsko ambulanto in zdravnika; za gospodarsko področje 10,5; največ bo šlo v tej postavki za vzdrževanje cest; 6 milijonov lir je namenjenih za nedeljive stroške.

Debatna o proračunu je bila mestoma zelo ostra. Svetovalci večine so očitali svetovalcem SSK nedoslednost in nerazumevanje do odbora, ki je proračun pripravil. Na te očitke je načelnik skupine SSK Remo Devetak odgovoril, da njegova skupina ne zahteva drugega, kot da pridejo pred občinski svet tiste postavke, ki so jih že iznesli na seji ožjega odbora pri pripravi proračuna. Zlasti se zdi svetovalcem SSK važna postavka 15 milijonov lir, ki se nanaša na popravilo šol in cest.

Nato je bila prebrana glasovalna izjava treh svetovalcev SSK. Najprej izražajo omenjeni svetovalci mnenje, da bi se primanjkljaj za leto 1978 ne smel kriti s prebitki iz prejšnjih let, ker denar zgublja na kupni moči, kar velja zlasti za leto 1976. Vsota teh prebitkov znaša kar 48 milijonov lir. Svetovalska skupina SSK tudi meni, da občinska uprava ne ravna pametno, ko plačuje za prevoz učencev že več let letno 5 milijonov. S tem denarjem bi si občina že pred leti z deželno podporo lahko kupila primeren šolski avtobus. Občina bi

Pri poročilih je župan seznanil svetovalce o nevspešnostih, ki so nastale v otroških vrtcih v zvezi z razpustitvijo ustanove ONAIRC. Vlada je prevzela sicer nase stroške za vzdrževanje, ni pa še jasnih predpisov, zlasti kar se tiče osebja. Vsekakor bodo morale občinske uprave na podlagi okrožnice ministrstva za pouk in vzgojo skrbeti za vzdrževanje prostorov.

Svetovalci so potem odobrili sklep o pobratenju s Skofjo Loko, ki naj bi bilo maja ali junija prihodnje leto. Dve točki dnevnega reda sta se nanašali na zakon Bucalossi glede davčnih odmer. V točki razno je občinski svet odobril predlog svetovalca večine, naj se intervenira pri odboru za goriški sklad (Fondo Gorizia) za možnost prispevka pri gradnji telovadnice in ureditve cest.

Koliko je radio Trst A slovenska postaja?

Že zdavnaj smo prekoračili prvo obletnico radijske reforme. Napraviti obračun v tako kratkem času je kar tvegano; poleg tega težko pride človek do vseh podatkov, do vseh načrtov slovenskih odgovornih ljudi, ki bi si želeli določeno smer, a dejansko jim je prestrižena. Prav bi bilo tudi imeti vse točne račune in obračune za delovanje slovenske postaje, da bi lahko gotoveje sodili.

Okrog radia pa lahko razločimo tri skupine: poslušavce, uslužbenca, katerim moramo dodati pridveknik »zelo vezane«, ter vodstvo ljudi, ki bi jih mirno lahko šteli na eni roki.

Vsekakor pa moramo biti objektivni: reforma je prinesla tudi veliko dobrega. Naštetemu le poglavitne reči: nepretrgan urnik, večja svoboda časnikarjem, večja finančna sredstva v primerjavi s prejšnjo administracijo, večja odprtost do sodelavcev.

Toda ker govorimo o reformi, moramo priznati, da ima ta beseda odgovorni pomen. Slovenci vzamemo bolj resno to besedo. Zato se že preprost človek sprašuje, kje je ta reforma, ker se je takoj pojavila v znamenju precejšnje nejasnosti in neenotnosti.

Največja in najhujša napaka, to bomo vedno ponavljali, je v tem, da se končuje oddaje prezgodaj. Nepretrgan urnik ne odtehta tega velikega madeža in prav tu je tista pomanjkljiva točka, ki okrne celotni smisel postaje. Tega vodilni krogi nočejo razumeti. Prezgodnji zaključek oddaj, to smo že pred časom napisali, bi imel pomen le, če bi se potem začeli sporedi slovenske televizije.

Bojimo se, da se bo ponovila zopet boleča točka, v tem namreč, da nam bodo vsilili tisti urnik, ki bo ugajal neslovenskemu vodstvu in ne bo zadovoljil slovenskih poslušalcev. Prihodnje leto bo nastopila slovenska televizija v poskusni fazi, stalno pa naj bi začela leta 1979. Govori se že o nekem urniku, ki bo prinesel med zamejske slovence še večjo nezadovoljnost kakor pri radijskih programih.

Končno odločujočo besedo pri radiu (kot kasneje pri tv) imajo ljudje, ki ne poznajo slovenskega jezika in ki se ne ozirajo na slovensko miselnost.

Vodstvo radia izvaja nad slovensko postajo pravo kolonizacijsko politiko in vse vodi s slastjo oblastnika. Ukinili so mesto slovenskega šefa, ki bi imel, med drugim, nujno vlogo koordinatorja med raznimi pasovi. Namestitve, nujne in potrebne, padajo kot kapljice časovno razdeljene in oddajene. Slovenski programisti so odvisni od volje in razpoložljivosti odgovornih. Italijanska sekcija ima manj oddajnih ur, pa več osebja; Slovenci nimajo dostopa do nekaterih funkcij.

Brali smo pred časom, da so duhovniki poslali predlog s 3.000 podpisi. Te podpise so sprejeli zaničljivo in posmehljivo. Kako se more vršiti reforma s takim postopanjem?

In na koncu? Ves ta postopek je dovedel radijsko osebje do nevolje in apatije.

Slovenska javnost ne more in noče mimo teh dejstev. Najbolj oddaljeni poslušalec je zasluhlil, da na radiu nekaj ne gre. V kratkih obrisih smo nakazali le nekaj vzrokov z željo, da bi prišli za osebje (tu je reforma, pri osebju) boljši časi, za radio stvarna reforma, za poslušalce večje zadoščenje, ko bodo odprli slovensko postajo radio Trst A.

Se vedno zvesti poslušalec

DROBNE NOVICE

■ V Franciji je blizu kraja Béziers v jugozahodnem delu države strmoglavilo transportno vojaško letalo, pri čemer je bilo ubitih 32 oseb. Te vrste letala lahko prenesejo do šest ton tovora, letijo pa s hitrostjo 320 km na uro.

■ Hud potres je prizadel argentinsko provinco San Juan ob čilski meji. Potres je dosegel deveto stopnjo po Mercallijevi lestvici. Najbolj je bilo prizadeto mesto Caucete, medtem ko je glavno mesto provinc San Juan ostalo skoro nepoškodovano, ker je bilo po strahotnem potresu leta 1944 zgrajeno po antisizmičnih pravilih. Zadnji potres je povzročil veliko gmotno škodo, mrtvih je bilo 70 oseb, čutili pa so ga celo v 1200 km oddaljenem Buenos Airesu in sosednjem Montevideu.

■ Po letu 1971 je doživela Indija najhujši ciklon, ki je opustošil obalo države Andra Pradeš. Divjal je s hitrostjo 145 km na uro in sprožil visoko morskno plimo, ki je 21 vasi popolnoma odplavila. Voda je segala več kot pet metrov v višino. Po uradnih podatkih je ciklon zahteval 7804 mrtvih, nad 3000 oseb pa je pogrešanih.

Nevzdržni položaj slovenskega zavoda za obrt in industrijo

Dne 15. in 18. novembra so se sestali profesorji, dijaki in starši državnega strokovnega zavoda za industrijo in obrt s slovenskim učnim jezikom v Trstu. Ugotovili so:

1. da se nahaja zavod v nevzdržnem pravnem položaju, ko je obenem slovenska šola in oddelek italijanske šole. Negativne posledice tega stanja pridejo do izraza že pri vsakdanjem poslovanju, ko učno osebje slovenskega zavoda ne tvori posebnega proforskorskega zbora, temveč del proforskorskega zbora italijanskega zavoda. Ker je na ta način onemogočeno avtonomno odločanje o notranjih zadevah slovenske šole in je notranje poslovanje v italijanščini, so se profesorji zavoda 11. novembra demonstrativno vzdržali seje proforskorskega zbora zavoda Galvani in ob tej priložnosti izročili ravnatelju spomenico z zahtevami za ureditev položaja zavoda;

2. da nevzdržni položaj zavoda pride še posebej do izraza pri volitvah ko a) profesorji sploh ne morejo predložiti kandidatne liste, b) dijaki in starši lahko predložijo kandidatno listo, pa nimajo nobene možnosti, da bi bil njihov predstavnik izvoljen;

3. da večletne zahteve po osamosvojitvi zavoda niso bile upoštevane (tudi zaradi malomarnosti tržaškega občinskega odbornišva za šolstvo, ki letos sploh ni vložilo predpisane prošnje), kar ima negativne posledice tudi na upravnem področju: a) ker

.....
V Marijin dom v Rojanu pride

SV. MIKLAVŽ

v ponedeljek 5. decembra ob 15.30. Šolski otroci ga bodo pozdravili z igrico in petjem. Siedi obdarovanje.

.....
šola nima lastnega ravnatelja, ravnatelj zavoda Galvani pa ne more opravljati svoje funkcije, ker ne zna slovensko, b) ker šola nima lastnega tajnika, c) ker šola nima dovolj slug (šola posluje 48 ur na teden brez sluge).

Da protestirajo proti takemu zanemarjanju vprašanja avtonomije slovenskega strokovnega zavoda in zapostavljanju slovenskih profesorjev, dijakov in staršev znotraj zavoda Galvani, so profesorji, dijaki in starši sklenili, da se vzdržijo volitev v zavodski svet. Istočasno so sklenili, da se ne udeležijo niti volitev v okrajni in pokrajinski šolski svet.

Čestitke

Zlatoporočencema Lojzetu in Zofiji Križmančič in njuni vnukinji Saški Metlika, ki je isti dan 19. novembra sklenila zakonsko zvezo z Borisom Grgičem, čestita in voščil vso srečo župnijska skupnost sv. Marije Magdalene v Bazovici.

Boršt

V četrtek 24. novembra je opravilo 20 udeleženc gospodinjstva tečaja zaključni izpit. Tečaj je trajal dva meseca in ga je vodila ob delni podpori treh pomočnic s. Majda Hribenik. Imele so tudi zahvalno sv. mašo.

V ponedeljek 5. decembra bo ob 15. uri v dvorani pri sestrah srečanje s sv. Miklavžem. Mladina Krekovega doma bo uprizorila igro Tončke Turk »Nenavadno pismo«, nato bo obdarovanje otrok.

Sredi decembra bo spominska proslava ob 60-letnici smrti velikega voditelja slovenskega naroda Janeza Ev. Kreka.

Sv. Križ pri Trstu

Kot je že poročal tržaški radio in je pisalo naše dnevno časopisje, nas je v torek 15. novembra zapustila naša najstarejša vaščanka Uršula Bogatec. Imela je 101 leto in 16 dni. Ugasnila je kot sveča, potem ko nam je vstila več kot eno stoletje s svojim globoko vernim življenjem v temi tega zmaterializiranega sveta. Pogreb je bil 17. novembra. Poleg treh hčera se ga je udeležilo lepo število sorodnikov in vaščanov.

Med pogrebno sv. mašo smo slišali pomenljive besede: »Srečen tisti, ki mu je dano že zjutraj spoznati resnico življenja in smrti; ki se trudi vse življenje, da bi živel kot božji otrok, ker bo po smrti gotovo gledal Boga. Tako srečna je bila naša pokojna vaščanka Uršula. Ona je že v jutru svojega življenja spoznala po dobrih in vernih starših resnico: "Kakšno ljubezen nam je skazal Oče, da se imenujemo in smo božji otroci" in da nas je Bog namenil za večno srečo pri sebi. Kot zvest

božji otrok je rasla, se poročila, živela v ljubezni z možem, sprejemala in vzgajala otroke, hodila za Kristusom prav do večera svojega življenja, dokler ni v Njem mirno zaspala. Zato smo prepričani, da je že dobila delež božjih otrok in da gleda Boga. V tem prepričanju izražamo njenim treh hčeram in vsem ostalim sorodnikom iskreno sožalje. Pokojna Uršula pa naj prosi Boga za nas, da bi mu bili vedno zvesti in bi ga mogli nekoč gledati v nebeški slavi.»

Deveta „MLADIKA“

Prinaša novelo Neve Regent »Njen grob«, nato pogovor o zamejskem športu z Ivanom Peterlinom, ki vodi na tržaškem radiu glasbeno športno oddajo. Poseben članek je posvečen 80-letnici kiparja F. Goršeta. Praznovanje le-te je bilo v Svečah na Koroškem ob udeležbi gostov iz zamejskega in iz matice. Daljši spis v spomin 60-letnice smrti Janeza Ev. Kreka je prispeval prof. Kacin. Milena Merlak objavlja nekaj prevodov iz sodobne avstrijske lirike.

Objavljeno je, nadalje, tudi besedilo oprostilne razsodbe v obravnavi proti Gradimiru Gradniku iz Krmina, češ da je ob volitvah delal nedovoljeno propagando. Martin Jevnikar predstavi iz vrste zdomskih listov tokrat »Prosveto« iz Chicaga, iz pregleda zamejskega in zdomskega slovstva pa knjigo A. Rebula »Snegovi Edena« in Tomeka Vetriha.

Predstavitve novih knjig se nanašajo na delo J. Kolariča o škofu Rožmanu, na Vl. Truhlarja poslednje delo o doživljanju Absolutnega v slovenskem leposlovju in na M. Škvorca »Evangelij v industrijski dobi«. Ocenjevalec skuša biti kritičen do življenjepisa o škofu Rožmanu in sodi, da je delo apologetično in v zgodovinskem pogledu problematično. Manjka pa navedba enega ali več mest iz knjige, ki bi to vsaj nakazala.

Glede ocenitve predstave »Veronika Deseniška« bi si želeli namesto »klasičnega« bolj domačega izražanja, npr. moderni efekti, spektakel, teatralno, nekateri akterji, kreirati, izcelirano, kolorit, eterična Veronika, interpretatorka, spektakularnost itd. Izražanje, ki je že tako umetno, da bi ga komaj še mogli označiti za slovensko. Ocena predstave same pa je vsekakor strokovno utemeljena.

Da bi »Mladika« zadovoljila širši krog bralcev, bi morala nekoliko razširiti svojo idejno zasnovno, poseči iz skoraj izključno slovstvene in prosvetne vsebine tudi na druga kulturna področja npr. potopisi, krajepisje, gospodinjstvo in dom, zgodovinske, narodopisje in drugo. Vse to za zamejski mesečnik, ki mu omogoča izhajanje idealizem, gotovo ni preprosto. Velja pa poskusiti. - S. R.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

50 let organist

V Vrtojbi so se v nedeljo 20. novembra spomnili svojega organista Željkota Bagona, ki letos obhaja 50 let, odkar orgla in vodi domači cerkveni pevski zbor. Na pobudo tedanjega župnika v Vrtojbi Franca Švara je obiskoval orglarsko šolo, ki sta jo vodila Emil Komel in Lojze Bratuž. Ko se je nekoliko naučil, je na belo nedeljo leta 1927, eno leto potem, ko je bila posvečena nova cerkev, prvič sedel za cerkvene orgle, od katerih se nato ni več ločil. Vsako nedeljo in praznik je zvesto igral pri dveh mašah. V tem času je igral pod petimi župniki (Švara, Močnik, Kodrič, Godnič in sedaj Jožko Kragelj), igral petim novomašnikom-domačinom. Porok, pogrebov, raznih cerkvenih slovesnosti in procesij, pri katerih je vodil zbor ali igral, pa bi še sam ne mogel prešteti.

Letos je na belo nedeljo bil pogreb domačega župnika Bernardina Godniča, zato so obhajanje jubileja prenesli na nedeljo sv. Cecilije 20. novembra. Po glavni maši so mu v cerkvi čestitali domači župnik, ki je prebral tudi čestitke škofa Janeza Jenka in voščila sv. očeta Pavla VI. Nato so se vrstili pevci in pevke, pa tudi najmlajši iz mladinskega zbora, ki so se mu zahvalili za njegovo tako dolgo službo domači cerkvi in domačemu cerkvenemu občestvu. Želeli so mu tudi, da bi še dolgo s svojim orglanjem lepšal službo božjo v vrtojbenski cerkvi Srca Jezusovega.

Gostovanje SNG iz Maribora

V torek 22. novembra je bila v Verdije- vi dvorani v Gorici na sporedu druga igra letošnje abonmajske sezone. Gostovalo je Slovensko narodno gledališče z Maribora, ki je gotovo vsem znano, saj ni bilo prvič na goriškem odru. Ogledali smo si delo Mirka Mahniča *Ze črček prepeva ali Velika beseda* v mariborski čitalnici.

Profesor Mirko Mahnič je zelo znan v gledališkem življenju, saj je režiser (veliko je režiral v Ljubljani, Kranju, Celju in Trstu), dramatik, scenarist, gledališki zgodovinar, mladinski pisatelj, lektor. Poleg tega je veliko prevajal za gledališče in se uveljavil kot gledališki publicist. Direktorju gledališča iz Maribora Branku Gombaču je uspelo pripeljati Mirka Mahniča v Maribor, kjer je režiral svoje delo *Ze črček prepeva* in bil istočasno tudi dramaturg in lektor predstave. Besedilo je Mahnič izoblikoval na podlagi zgodovinskega literarnega gledališkega gradiva. Poleg tega teksta, ki je zadnji po vrsti, je Mahnič spisal še druga taka podobna besedila kot so *Večer v čitavnici*, *Velika Beseda*, *Dru- ga velika Beseda*, *Veliki slovenski pasijon*, *Martin Krpan* itd.

Delo *Ze črček prepeva* je tako skrbno spisano, da smo imeli vtis, da gledamo resnični štajerski kulturni večer iz prejšnjega stoletja. Pred nami je zaživelo tako pristno, da so se gledalci in čitalniško občinstvo na odru spajali v eno samo slovensko skupnost. Na odru je oživel Bleiweis in drugi mariborski sodobniki, ki so budili narodno zavest in skrbeli za kulturno življenje naših prednikov. Videli smo primer slovenskega kulturnega in zabavnega večera v čitalniškem svetu. Tu so se naši ljudje shajali, poslušali predavanja in prikazali kak prizor na čitalniškem odru. Seveda takrat ni bilo poklicnih igralcev ali pevcev, ampak vsi so z veseljem in vnemo nastopali, čeprav so jih avstrijski prenatpeči in nemškutarji večkrat ovirali pri

njihovem delovanju. Mislim, da je takrat mladina raje obiskovala kulturne krožke, predavanja ipd. kakor dandanes, pa čeprav vlada sedaj svoboda in imamo na razpolago poleg kulturnih društev tudi poklicno gledališče.

Vsekakor se je ob gledanju torkove predstave marsikateri gledalec spominjal, kako je sam nastopal ali pa vsaj gledal podobne predstave, ki so bile pogoste v predvojnih in povojnih letih. Tudi mladina, ki je bila dobro zastopana, je z zanimanjem sledila predstavi, saj je prav, da vidi in spozna, kako so se tudi naši pradedi in dedi udeleževali v kulturnem življenju.

Vsi igralci mariborskega gledališča so svoje vloge naravno in doživeto odigrali.

V nedeljo 11. decembra ob 10. uri zjutraj bo v prostorih Katoliškega doma v Gorici

SHOD VSE SLOVENSKE ZAMEJSKE MLADINE

Priraja ga goriška mladinska sekcija Slovenske skupnosti. Na programu je, poleg družabnosti, razgovor in debata o vlogi mladinske sekcije v goriškem življenju in o vlogi slovenske mladine v krajevnem merilu. Vsi mladinci so vljudno vabljeni, da se srečanja aktivno udeležijo.

saj je bilo zanje težko za trenutek z igral- sko spretnostjo pokazati, da so na odru le preprosti amaterji ne pa poklicni igralci.

Predstava je bila res dobra in se je gladko iztekla. Sceno, ki nam je priklicala v spomin lep salon iz tedanje dobe, je izdelal arhitekt Niko Matul. Za posrečene kostume je poskrbela Milena Komarjeva.

Dobro bi bilo, da bi se dramski delavci še zavzemali za pisanje podobnih del, ki bi osvetljevala pretekla obdobja sloven- ske kulture. - Iva K.

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA priredi na praznik Brezmadežne, v četrtek 8. dec. ob 16. uri v Katoliškem domu

revijo mladinskih pevskih zborov

(MALA CECILIJANKA)

Toplo vabljeni vsi ljubitelji mladine!

SMAG

2° SEJEM KMEČKE MEHANIZACIJE

GORIZIA
3 - 11 DECEMBRA 1977
RAZSTAVIŠČE »ESPOMEGO«

ZDRUŽENJE TRGOVCEV GORIŠKE POKRAJINE
TRGOVINSKA ZBORNICA - GORICA
OBČINA GORICA

Reprezentacija PUBLICITA - Gorizia - Via Portena - Tel. 0401/5061

IZREŽI TA KUPON! Z NJIM IMAS PROST VSTOP NA 2. SEJEM KMEČKE MEHANIZACIJE NA RAZSTAVIŠČU »ESPOMEGO« V GORICI.

»Katoliški glas«

Za goriške otroke bo

MIKLAVŽEVANJE

v Katoliškem domu v **ponedeljek 5. decembra ob 15.30**. Starši, ki želijo obdariti otroke, naj izročijo darove pri družini Špacapan do 15.30.

Seja sveta SSK v Gorici

V sredo 23. novembra se je v Gorici se- stal pokrajinski svet Slovenske skupnosti. Pod predsedstvom Gradimira Gradnika je svet razpravljal o vrsti pomembnih poli- tičnih in upravnih vprašanj. Politični taj- nik Marjan Terpin je poročal o glavnih točkah dnevnega reda.

Najprej je bil govor o borbi za samo- stojni šolski okraj in o stališču SSK, o čemer je poročal odbornik Karel Brešan, ki je poudaril odločno stališče stranke za doseg avtonomije slovenske šole in ob- razložil pomen bojkota volitev v okrajne in pokrajinske šolske svete, ki bodo de- cembra.

Politični tajnik je zatem podal poročilo o sestavi komisije pri vladi za pripravo zaščitnega zakona in izrazil zadovoljstvo, da je bil za predstavnika SSK v deželnem merilu izbran goriški predstavnik prof. Albin Sirk. Obenem pa je še izrazil neza- dovoljstvo stranke zaradi odločno pre- majhnega števila slovenskih predstavnikov v komisiji ter obžaloval, da nima Svet slo- venskih organizacij (kot npr. SKGZ) v tej komisiji svojega mesta.

Svet je nato razpravljal o drugih vpra- šanjih. Tajnik je pozitivno ocenil obisk delegacije SZDL iz Nove Gorice, saj gre za spoznavanje in stik med političnimi si- lami — čeprav različnimi — na obeh stran- eh meje.

Svet SSK je nato z zadovoljstvom po- zdravil ustanovitev mladinske sekcije stranke. Na seji je nato predsednik sek- cije Ileana Sirk obširno poročala o na- stanku mladinske sekcije in o porazdelitvi funkcij ter o vlogi novega odseka naše stranke.

Tajnik Marjan Terpin je še poročal o udeležbi delegacije SSK na pokrajinskem kongresu PSI v Gorici, kjer je v imenu stranke v slovenščini pozdravil udeležence. Obžalovati pa je treba dejstvo, da na tem kongresu sploh ni bila uradno prisot- na slovenska beseda.

Nato je svet obravnaval še druge toč- ke, med temi bližnjo proslavo ob 30-let- nici samostojnega političnega delovanja demokratičnih Slovencev na Goriškem. Tehtna debata o vseh teh in še drugih vprašanjih je nato zaključila sejo sveta.

Uspel cerkveni koncert v Doberdolu

Mirenski cerkveni mešani zbor je zmeraj užival sloves solidnega pevskega zbora. Ze od časov izpred zadnje vojne ga vodi Venček Budin, ki se je kot mlad fant iz- šolal za organista pri Lojzetu Bratužu in Emilu Komelu. Ta šola se mu pozna po- sebno pri izbiri liturgičnih pesmi za nje- gov zbor; rad namreč sega po priznanih naših liturgičnih skladateljih iz pretekle in polpretekle dobe. Gre za skladatelje, ki so se nam Primorcem priljubili med prvo in drugo svetovno vojno in ki jih še zme- raj najrajši poslušamo zavoljo njih melo- dičnosti in ubranosti.

Takšne »simpatije« je ta zbor izpričal tudi v nedeljo, ko je skupaj s solistinjo Vilmo Bukovčevno nastopil s koncertom cerkvenih pesmi v župnijski cerkvi v Do- berdolu. Ne vem, kako je prišlo do so- delovanja pri koncertih med Bukovčevno in mirenskim cerkvenim zborom. Vseka- kor je to sodelovanje plodno in uspešno. Drug dopolnjuje drugega. Če bi nastopala vsak zase, bi uspeh gotovo ne bil takšen kot je v »kooperaciji«.

Na sporedu so bile same pesmi sloven- skih avtorjev, če izvzamemo Gruberjevo V večnem žaru. Zapeli so namreč dve Tomčevi: Vso zemljo tema krije in Ma- rija je po polju šla. Prvo je zapel zbor, drugo Bukovčeva sama. Gre za slovensko ljudsko pesem o Mariji žalostni, ki jo je Tomc priredil kot zna le on, Vilma Bu- kovčeva pa občuteno podala. Potem sta bili na programu dve Mavovi, Rožni venci in Dajte mi zlatih strun. V obeh je znova prišla do izraza sopranistka kot solisti- nja. Gre za dve znani pesmi, ki jih več- krat izvajajo ali so jih izvajali naši cer- kveni zbori. S po eno pesmijo so bili nav- zoči skladatelj St. Malič z Očenašem, L. Bratuž s pesmijo V duši nam plamen čist gori, M. Filej s svojo Pridite za zbor in dva moška solista, Sattner z vedno lepo Kdo je ta v izvedbi Vilme Bukovčeve in V. Vodopivec s pesmijo Vihar divja. Mi- renski zbor je na orgle spremljal Marko Vuk, Bukovčeva pa Mirjam Tozon.

Spored je povezovala Franka Ferletič, ki je ob začetku tudi predstavila mirens- ki zbor in solistinjo. Kot moška solista sta v mirenskem zboru pela Armand Cotič in Zlatko Mohorič.

Ceprav za koncert ni bilo veliko propa- gande (v našem listu je po nerodnosti uredništva izpadel oglas), je h koncertu prišlo veliko število ljudi. Precej jih je bilo tudi z onstran meje. Znamenje, da lepo petje zmeraj pritegne, vsaj tiste, ki jim okusa niso še pokvarili šport in mo- derne popevke. - K. H.

Proslava Vinka Vodopivca v Logu pri Vipavi

V nedeljo 27. novembra so združeni pev- ski zbori iz vipavske in črniške dekanije (90 pevcev) priredili v romarski cerkvi Ma- rije Tolažnice v Logu pri Vipavi zelo uspe- lo proslavo skladatelja Vinka Vodopivca. Pod vodstvom prof. Toneta Požarja so zapeli 17 Vodopivčevih pesmi. Na orglah je pevec spremljal Viktor Berce, župnik v Budanjah, spominski govor o Vodopivcu pa je imel župnik iz Vrtojbe Jožko Kragelj. Navzoč je bil tudi koprski škof dr. Janez Jenko, ki je prisotnim spregovoril o novi škofiji.

V nedeljo 4. decembra pa bo v župni cerkvi v Vipavi ob 14. uri slovesna pro- slava 25-letnice tamkajšnjega malega se- menišča. Udeležili se je bodo škofje dr. Pogačnik, dr. Jenko in dr. Lenič.

★
OPOZORILO DOPISNIKOM. Prihodnji teden je v četrtek, ko naš list izide, cer- kveno zapovedan in od države priznan praznik Brezmadežne. Zato bo naš list izšel že v sredo 7. decembra dopoldne. Vsi dopisi naj bodo na našem uredništvu v torek 6. decembra do 10. ure.

OBVESTILA

Seja ZSKP bo v ponedeljek 5. dec. ob 20.30 v običajnih prostorih.

Izšel je Pastirček za mesec december. Poverjeniki naj ga dvignejo na običajnih mestih.

Nabirka za Alojzijevešče. Kot vsako kva- trno nedeljo bo tudi v adventu 18. de- cembra miloščina pri sv. mašah v sloven- skih farah nadškofije za naše zavode. Ker pa je Alojzijevešče zaradi priprave novega začasnega bivališča zelo v stiski, bo milo- ščina v prid tega zavoda. Dušne pastirje prosimo, da nabirko toplo priporočijo in potem do novega leta oddajo vodstvu zavoda.

Doberdob. Vsi otroci se v Doberdolu pripravljamo, da bomo čim bolj slovesno sprejeli sv. Miklavža. Vabimo vse starše in prijatelje, da se nam pridružite in ga z nami dočakate v župnijskem domu v torek 6. decembra ob 19. uri. Videli nas boste v igrici »Sv. Miklavžu naproti«.

Mesečna obnova za cerkveno edinost bo v Marijinem domu, ul. Risorta 3 v Trstu v ponedeljek 5. decembra ob 18.30. Sledi ekumenski razgovor.

Miloščina, ki jo bodo nabrali v nedeljo 4. decembra po tržaških cerkvah, bo za novega škofa in predvsem za nakup naj- potrebnějšíh stvari in predmetov za nje- govo stanovanje, gospodinjstvo in delo.

Društvo slov. izobražencev v Trstu vabi na predavanje prof. Alojza Rebule o knji- gi Wernerja Heisenberga »Del in celota« v ponedeljek 5. decembra ob 20.15 v društv- nih prostorih, ul. Donizetti 3.

Slovenski kulturni klub v Trstu prireja Miklavževanje v soboto 3. decembra ob 19.30 v društvenih prostorih v ul. Doni- zetti 3.

Sindikat slov. šole - tržaška sekcija bo imel v sredo 7. decembra ob 8.30 v prvem in ob 9. uri v drugem sklicanju v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu bodo poročila tajnika, blagajnika in načelnikov odsekov, razsodišča in nadzorna odbo- ra, sklepi, razrešnica, volitve in razno.

Narodno pozorišče iz Beograda bo go- stovalo v torek 6. dec. 1977 ob 20.30 v gle- dališču Rossetti v Trstu s komedijo C. Goldonija »Ribarske svadbe« (Primorske zdrahe). Abonenti SSG imajo 50 % popu- sta. Prodaja vstopnic za to predstavbo je vsak dan od delavnikih od 11. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma v Trstu.

Ustanovitev znanstvenega društva. Ker še nimamo društva, ki bi povezovalo znan- stvenike v zamejstvu, si je manjša skupi- na prevzela nalogo, da priredi razgovor o ustanovitvi novega znanstvenega društva. Prireditelji so mnenja, da bi člani društva na rednih srečanjih obravnavali sodobne teme, vsak iz svojega področja, si tako posredovali znanje in izkušnje, po potrebi ustanavljali komisije pri deželnih organih, vzdrževali stike s sorodnimi društvi v ma- tični Sloveniji itd. Pripravljalni odbor se- stavljajo K. Bajc, M. Čebulec, I. Černic, B. Fabjan, A. Jerič, F. Piščanc in A. Vol- čič. Ustanovni občni zbor bo v petek 9. decembra ob 20. uri v mali dvorani Kul- turnega doma v Trstu.

Casnikarski programi ob nedeljah: Po- ročila ob 8., 12., 19; kratka poročila ob 11., 14; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska odda- ja, ob 9. sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Spored od 4. do 10. decembra 1977

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Vedri zvoki. 10.30 Danes obiščemo Devetake. 11.05 Mladinski oder: »Burja smeje se, k nam čez Nanos gre«. 11.35 Nabožna glasba. 13.00 Ljudje pred mikrofonom. 13.30 Poslušajmo spet. 15.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Kaku so jele naše nuonote. 10.05 Koncert. 13.15 Slovenski zbori. 13.35 Od melodije do me- lodije. 14.10 Mladina. 15.35 Glasbeni ping pong. 16.30 Glasba za najmlajše. 17.05 Paul Dukas: Ariane et Barbe-Bleue, opera. 18.10 Cas in družba.

Torek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 10.05 Koncert. 10.30 Primorske žene v E- giptu. 13.15 Zborovska glasba. 13.35 Od me- lodije do melodije. 14.10 Mladina. 14.20 Motivi iz filmov in revij. 15.35 Top lestvi- ca. 16.30 Čudoviti otroški svet. 17.05 Paul Dukas: Ariane et Barbe-Bleue, opera.

Sreda: 8.05 Tjavidan. 9.30 Z armodo po svetu. 10.05 Koncert. 10.35 Ljudje in do- godki. 12.45 Pristopanje k deželnim odda- jam. 13.15 Slovenska ljudska glasba. 13.35 Od melodije do melodije. 14.10 Mladina. 14.20 Kličite Trst 31065. 16.30 Otroci pojo. 17.05 Paul Dukas: Ariane et Barbe Bleue, opera. 18.10 »Razvalina življenja«, drama.

Četrtek: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Kje so moje rožice. 10.00 Koncert. 10.35 Družina v sodobni družbi. 11.05 Mladinski oder: »Plamenka«. Pravi- ljna igra. 13.00 »Ave Maria« od Arcadelta do Stravinskega. 13.20 Od melodije do melodije. 14.10 Mladina. 14.20 Evergreeni, vmes: Kulturna beležnica. 15.30 Kaj je novega v diskoteki, pripravlja Mara Zerjal. 16.30 Odprimo knjigo pravljic! 17.00 Kla- virska glasba v čitalnicah. 18.00 »Dediči nebeškega kraljestva«. Radijska igra.

Petek: 8.05 Tjavidan. 10.05 Koncert. 10.35 Rojstna hiša naših velemož. 13.15 Zbor »Pod lipo« iz Barnasa in Dekliški zbor iz Devina na lanki Cecilijanki. 13.30 Od me- lodije do melodije. 14.10 XY odgovarja. 14.30 Veliki izvajalci, vmes: Kulturna be- ležnica. 15.35 Njeh v posvetilo. 16.00 Gre- mo v kino. 16.30 Otroški vrtljak. 17.05 Zborovske skladbe Ubalda Vrabca. 18.10 Kulturni dogodki v deželi in ob njenih mejah.

Sobota: 8.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 10.05 Koncert. 10.35 Kulturno pismo. 13.15 Pa se sliš'. 13.35 Izbor iz operet in glas- benih komedij. 14.10 Mladina. 14.20 Obi- čaji in glasba. 15.00 Tekmujte s Petrom. 16.30 Svet okoli nas. 17.05 Mi in glasba. 18.10 Recital igralca Antona Petjeta. 18.45 Vera in naš čas.

DAROVİ

Za Alojzijevešče: v spomin požrtvoval- nega zdravnika dr. Karla Rutarja in vne- tega člana števerjanskega občestva Štefa- na Lango daruje družina Franc Terpin iz Gorice dvakrat po 25.000 lir; B. L. 20.000.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Fanica Gruđen v spomin pok. Ivanke Zvanut 5.000; Marilka Koršič v spomin Cvetka Brajnik 10.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda pri Domju: ob 90-letnici življenja drage mame Frančiške Kaluža, Trst, sinovi in hčere 40.000; N. N., Boršt, 10.000; Franc Kaluža, Trst, ob 14. obletnici smrti pok. tete Marije Smrdelj 10.000; N. N., Trst-Sv. Vincencij, 10.000; Dario Prašelj, Trst, v spomin na pok. očeta 20.000; Olga Demark, Ricmanje ob ob- letnici pok. sester 10.000; Katarina Knez, Boljunec-Ricmanje ob poroki hčerke Ma- tilde 10.000 lir.

Za Sv. goro: Tončka Černe, Trst, 5.000. Vsem plemenitim darovalcem Bog po- vrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Prodaj nekaj opreme iz trgo- vine, prodajalnih miz in police s predali. Kdor se zanima za te predmete, naj telefonira na štev. 81900.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo